

הלוּקָח עֹבֵר פְּרַטּוֹ

**את הבהמה במעות שנתן, והייבת
בכורה.⁽⁴⁾**

המזבח, רק הבשר נאכל לכחנים, ואם כן בעיקור דין בכורה הרוי היא חייבת אפילו אם היה זה ספק ? ולכאורה כוונתו, שלא מיבעית בכור שאיתנו בעל מום דיאיצטריך לאשומועין שתורת ודאי הוא חייב בכורה, כי אילו היה זה מספק לא היה אפשר להקריבו, אלא אפילו בכור בעל מום שהוא ניתן לכahn צריך להשמענו שהוא חייב ליתנהו, שלא תאמר רק מספק קנה, וכשהוגי אין מוציא מספק, גם הכהן לא יוציא מספק.

ב. עוד כתבו התוספות: הiliary אמר דלא קנה אלא מספק או מדרבן. וכותב על זה מהרי"ט אלגאי שם: צריך לומר לדסבירא להו להתוספות הכא כמו אמר, דקנין מדרבן אף במנון דאייכא למיימר הפקר בית דין הפקר, לא חשיב קניין מן התורה, ולא מהני לענין דבר מן התורה, דלא כמו אמר, דכיון דהפרק בית דין הפקר מהני קנין מדרבן אפילו לדאוריתא, וכמו שעמד בחלוקת זו המתחנה אפרים בהלכות משיכה סימן ב. [ובקהלות יעקב סימן יד האריך בזה].

אך הקשה: כיוון דחו"ל תיקנו שקנה היישראלי, אם כן מן הראי להחמיר גם כן מפני תקנות להחשייב בהמה זו כבהתם ישראלי לענין קדושת בכור, הן דחייב ליתן הבכור לכahn, והן שייהי לו דין בכור לכל דבר לאוטרו באכילה בעלי מום, ולאסרו בגזיה ועובדיה להחמיר, דאף לרענין הקרבה אם הוא תם, אפשר דאיינו ראוי להקרבה, כיון דאיינו בכור אלא מדרבן ואיכא ממש חולין בעזורה, מכל מקום לשאר ענייני קדושת בכור מיד היישראלי. ראה שם שהאריך בזה. אמריא לא נהmir מדרבן. ראה שם שהאריך בזה. וצריך ביאור, למה לא ניחא לה לפרש, דכוונת התוספות, שכן אמר "וחייבת בכורה" לomo שהוא בכור גמור אפילו להקריבו על גבי

4. ביארו התוספות: לכך הוסיף לומר "וחייבת בכורה", וכך שם קנה ודאי חייבת בכורה. משום שהייתי אומר לא קנה אלא מספק ... כן משמע לנו שקנה קניין גמור. [ובפושטו נראה בכוניהם, שאליו היה זה קניין רק מספק, אם כן לא היה אפשר להקריבו על גבי המזבח, שהרי ספק חולין בעזורה הווא].

והקשה מהרי"ט אלגאי [טו א]: איך היה אפשר לומר דקנה מספק, הא כיוון דספקה לדינא הוא, אי מעות קונות בגוי או לא, הא שורת הדין הי דאוקמן מモנא בחזקת מריה קמא, כדקיים לנו בכל ספיקא לדינא וביעוד דלא איפשיטה, דלא אמרין דקנה מספק, אלא דינה הוא דהמוציא מחבירו עליו הראייה ?

וישב דבריהם על פי מה שנראה מכמה הראשונים המובאים שם, דגבוי לא אמרין אוקי מモנא בחזקת מריה. והוסיף: ואף על גב דהישראל נתן מעות ולא משך, לית לייה נמי שום חזקה, וחשיב כממון המוטל בספק כשאין אחד מהם שום חזקה דקיים לנו בשורת הדין שיחולוקן, מכל מקום יש לומר, דזהו אמינו דקנין דקנה" דאמר היינו דקנה חלק בבהמה כיוון דشورת הדין שיחולוקן, ואם כן הוא אמינו דעתה חייבות בכורה, אבל דיש חלק לגוי פטור מן הבכורה. [ולפי זה אין צורך למברור לעיל במוסגר].

והביא עוד שם מתוספות היצניות כתוב יד, [ראה שיטה מקובצת אותן ה], דאיילו היינו אומרים שקנה רק מספק, לא הייתה חייבת בכורה, משום שהכהן לא היה יכול להוציא מיד היישראלי. וראה מה שכותב לפי זה במהריט אלגאי שם. [ולכאורה קשה, וכי בעקב מום אינו עוסקים שהוא ניתן לכahn, והרי בפושטו מירוי בכור בהמה טהורה שמקריבים אותו על גבי